

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Неля ПОДЛЕВСЬКА

Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

01 вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кракле – художня обробка яєчної шкаралупи

Назва дисципліни

Призначення Робочої програми

Рівень вищої освіти*

Мова навчання

Обсяг дисципліни, кредитів ЄКТС

Статус дисципліни

Факультет (до якого відноситься кафедра)

Кафедра (за якою закріплена дисципліна)

Для освітніх програм різних спеціальностей

Перший (бакалаврський)

Українська

4

Вибіркова

Гуманітарно-педагогічний

Кафедра технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

Форма здобуття освіти	Загальний обсяг		Кількість годин						Форма семестрового контролю
			Аудиторні заняття					Самостійна робота (в т.ч. ІРС)	Залік
	Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття		
Д	4	120	50	-	-	50	-	70	+
З	4	120	12	-	-	12		108	+

Робочу програму склала

Підпис

канд. пед. наук, доц. Лариса КОРНИЦЬКА

ступінь, учене звання

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Схвалена на засіданні кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

Протокол від 29 серпня 2025 № 1.

Завідувач кафедри технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

Підпис

Олена САМБОРСЬКА

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Хмельницький 2025

2 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Кракле – художня обробка яєчної шкаралупи» – практикум, пропонується для студентів спеціальностей, які причетні до художньої обробки матеріалів та дизайну, а також тих здобувачів вищої освіти, які б хотіли розширити свої знання та уміння у сфері декоративно-ужиткового мистецтва, зокрема забутого давнього мистецтва художньої обробки яєчної шкаралупи – «кракле», а також тих, хто цікавиться мистецтвом як культурним феноменом.

Дисципліна «Художня обробка яєчної шкаралупи» (практикум) покликана відродити давню традицію декорування ужиткових виробів яєчною шкаралупою, що був і залишається унікальним і міцним матеріалом для інкрустації виробів з деревини, а також знайти сучасне втілення яєчної шкаралупи у художніх творах декоративного мистецтва.

Мета дисципліни. Оволодіння технікою художньої обробки яєчної шкаралупи.

Предмет дисципліни. Техніка художньої обробки яєчної шкаралупи

Завдання дисципліни. Набути практичних навичок у створенні художніх виробів та їх декорування в техніці «кракле» – художньої обробки яєчної шкаралупи.

Результати навчання. Здобувач, який успішно завершив вивчення дисципліни, має: *демонструвати* здатність до практичного виконання творів технікою художньої обробки яєчної шкаралупи – «кракле»; *володіти* способами і прийомами складання зображень технікою «кракле»; *розрізняти* види яєчної шкаралупи та *вміти* використати її натуральні відтінки і фактуру в процесі виконання художнього твору.

3 СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ КРЕДИТІВ ДИСЦИПЛІНИ

Назва розділу	Форма здобуття освіти					
	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійну роботу	Лекції	Практичні заняття	Самостійну роботу
1. Створення художнього твору технікою «кракле»	-	24	34	-	4	52
2. Декорування готового виробу технікою «кракле»	-	26	36	-	8	56
Разом за семестр	-	50	70		12	108

4 Програма навчальної дисципліни

4.1 Зміст лекційного курсу

Лекцій не передбачено

4.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних робіт для студентів денної форми здобуття освіти

№ ПР	Тема практичної роботи	Кількість годин
1	Розробка ескізу для виготовлення художнього твору в техніці «кракле»	6
2	Підготовка пластин з яєчної шкаралупи різних відтінків до виконання. Підготовка основи, інструментів й матеріалів.	6
3	Перенесення контурного рисунку на основу майбутнього ХТ	6
4	Виконання композиції в матеріалі в техніці «кракле»	6
5	Завершення виконання композиції в матеріалі. Оформлення виконаної роботи	6
6	Підбір готового виробу для його декорування яєчною шкаралупою. Нанесення зображення на поверхню готового виробу.	6
7	Декорування об'ємного виробу яєчною шкаралупою	6
8	Завершення виконання композиції в матеріалі. Оформлення виконаної роботи. Перегляд виконаних робіт	8
Разом за семестр		50

Перелік практичних робіт для студентів заочної форми здобуття освіти

№ ПР	Тема практичної роботи	Кількість годин
1	Виконання композиції в матеріалі в техніці «кракле»	6
2	Декорування об'ємного виробу яєчною шкаралупою	6
Разом за семестр		12

4.3 Зміст самостійної (у т. ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, удосконаленні навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності: підготовці до практичних занять, підготовці до контрольних точок.

Основними напрямками самостійної роботи студентів є закріплення навичок з курсу, виконання індивідуального завдання, завершення та оформлення результатів практичних робіт.

Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу.

До послуг здобувачів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

Індивідуальне завдання – це самостійне вивчення певної частини програмного матеріалу, його осмислення, узагальнення, систематизація, закріплення та розширення знань, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності, що складає як навчальний, так і дослідницько-практичний компоненти у межах навчальної програми курсу.

У зміст самостійної роботи студентів входить виконання індивідуального завдання, яке передбачає збір необхідної інформації та розроблення інструкційної картки до проведення власного майстер-класу з художньої обробки яєчної шкаралупи.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1 2	Підготовка та опрацювання ПР№1.	8
3 4	Підготовка та опрацювання ПР№2	8
5 6	Підготовка та опрацювання ПР№3.	8
7 8	Підготовка та опрацювання ПР№4.	8
9	Підготовка та опрацювання ПР№5. Збір матеріалу щодо розроблення інструкційної картки індивідуального майстер-класу з художньої обробки яєчної шкаралупи.	8
11 12	Підготовка та опрацювання ПР№6. Збір матеріалу щодо розроблення інструкційної картки індивідуального майстер-класу з художньої обробки яєчної шкаралупи.	8
13 14	Підготовка та опрацювання ПР№7. Розроблення інструкційної картки індивідуального майстер-класу з художньої обробка яєчної шкаралупи.	10
15 16	Підготовка та опрацювання ПР№8. Завершення розроблення інструкційної картки індивідуального майстер-класу з художньої обробка яєчної шкаралупи.	10
17	Підготовка до перегляду та представлення індивідуальної роботи	2
Разом за семестр		70

5 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: практичні заняття (з використанням методів візуалізації, пояснення, тощо); самостійна робота (виконання індивідуальних завдань, підготовка до контрольних точок (перегляду) тощо).

6 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу, в т.ч. з використанням Модульного середовища для навчання. Використовуються такі методи поточного контролю, як:

- оцінювання результатів виконання практичних робіт;
- оцінювання результатів виконання індивідуального завдання;
- перегляд.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати усіх видів поточного контролю. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу, встановленого для кожної структурної одиниці) з усіх видів поточного контролю отримує **залік**.

Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, вважається таким, який **має** академічну заборгованість. Заборгованості залишаються поки здобувач не виконає весь обсяг, передбачений Робочою програмою для цього виду роботи. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за

графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

7 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) навчання за погодженням із викладачем може відбуватись в он-лайн режимі.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця занять у семестрі.

Виконання практичного завдання завершується його здачею у терміни встановлені графіком самостійної роботи.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, які сприяють формуванню компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

8 Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, може набрати до 60 балів.

Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного контролю набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в

автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з будь-якого виду навчальної роботи (структурної одиниці) використовуються нижче наведені узагальнені критерії:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів *денної* форми здобуття освіти у семестрі

Аудиторна робота								Самостійна робота	поточний контроль	Семестровий контроль
Практичні заняття								Індивідуальн е завдання	перегляд	залік
1	2	3	4	5	6	7	8			
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)										
6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	За рейтингом
48-80								6-10	6-10	60-100**

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів *заочної* форми здобуття освіти

Аудиторна робота		Самостійна, індивідуальна робота		Контрольні заходи	Разом
Практичне заняття		Контрольна робота		перегляд	Сума балів
1	2	Якість виконання	Захист роботи		
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)					
9-15	9-15	30-50	6-10	6-10	60-100
18-30		30-50	6-10	6-10	

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами *заочної* форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання двох завдань: практичне – декорування виробу технікою «кракле», друге – розроблення інструкційної картки до декорування виробу технікою «кракле». Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання та захист, кожен з цих показників оцінюються максимально: практичне завдання №1 – 30 балів, розроблення інструкційної картки – 10 балів, загальна максимальна сума балів становить 40. Критерії оцінювання контрольної роботи:

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Практичне завдання №1	30	40	50
Практичне завдання №2	6	8	10
Всього балів	36		60

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (36 балів) та максимального (60 балів), знаходиться в межах 37-59 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня).

Оцінювання результатів практичної роботи

При оцінюванні практичного завдання викладач керується узагальненими критеріями, наведеними у таблиці «Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти».

Практична робота оцінюється викладачем з урахуванням таких критеріїв: самостійність та правильність виконання; повнота володіння темою практичного завдання; оформлення роботи.

У випадку виявлення здобувачем рівня знань, нижчого ніж 60 відсотків від максимального балу, встановленого Робочою програмою для кожної структурної одиниці, практична робота йому не зараховується, тож здобувач має доопрацювати ПР і здати у визначені викладачем строки.

Оцінювання результатів виконання індивідуального завдання

ІЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 6 балів, максимальний – 10 балів). При підготовці та проведенні майстер-класу в якості ІЗ здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (10) за його виконання.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (залік)

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання у балах з усіх видів навчальної роботи до електронного журналу.

Семестровий залік виставляється на останньому занятті за умови якщо загальна сума балів, яку накопичив здобувач з дисципліни за результатами поточного контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «*зараховано*», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення. Присутність здобувача у цьому випадку не є обов'язковою.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені нижче у таблиці «Співвідношення».

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна оцінка (рівень досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
C	73-82		
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

9 Питання для самоконтролю результатів навчання

- 1 Назвіть основні матеріали для виконання техніки «кракле».
2. Який діапазон відтінків яєчної шкаралупи ?
3. Назвіть вироби декоративно-ужиткового мистецтва, які традиційно декорувалися яєчною шкаралупою.
4. В яких виробах можливо використовувати декорування яєчною шкаралупою сьогодні ?
5. У чому особливість художніх творів виконаних яєчною шкаралупою?
6. З якими техніками можливе поєднання яєчної шкаралупи ?
7. Чим зумовлена назва техніки художньої обробки яєчної шкаралупи – «кракле» ?
8. Яка основа підходить для виконання творів технікою «кракле» ?
9. Як досягнути градаційних відношень в процесі викладання яєчної шкаралупи ?
10. Дайте пояснення терміну «кракелюри».
11. Яка речовина є скріплювальною між поверхнею і яєчною шкаралупою?
12. Назвіть способи нанесення яєчної шкаралупи на поверхню майбутнього художнього твору?
13. У чому особливість аплікативного способу створення зображення ?
14. Коли застосовується спосіб безпосереднього нанесення яєчної шкаралупи на поверхню виробу ?
15. Назвіть етапи підготовки і виконання творів у техніці «кракле».
16. Як і чим зафіксувати зображення з яєчної шкаралупи у виконаному творі ?
17. Чи є виправданим спосіб розфарбовування яєчної шкаралупи у творах виконуваних у техніці «кракле»?
18. Чи потрібні якісь інструменти при виконанні техніки «кракле» ?
19. Для чого фон у техніці «кракле» переважно чорний ?
20. Який тип фарби використовується для фону майбутнього виробу?

10 Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Кракле – художня обробка яєчної шкаралупи» забезпечений методичними рекомендаціями з виготовлення виробів технікою кракле та ілюстративним матеріалом щодо її виконання.

11 Рекомендована література

1. Основи вжиткової творчості і методика викладання: навч. посіб. / М. І. Резніченко, Т. П. Ковальчук, Л.Р. Богайчук та ін. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. – 224 с.
2. Яремків М. М. Композиція: творчі основи зображення : навч. посібник / М.М. Яремків. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. – 112 с.

12. Інформаційні ресурси

- 1 Модульне середовище для навчання. URL : <https://msn.khmnu.edu.ua/>
- 2 Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/p1age_lib.php
- 3 Репозитарій ХНУ. URL : <https://library.khmnu.edu.ua/#>.